Місячний Економічний Моніторинг України

- Президент України провів переговори з Росією та відвідав самміт Східного партнерства.
- Вище реальне кінцеве приватне споживання підтримало зростання реального ВВП на 3,8% у другому кварталі.
- Тарифи на газ було підвищено лише для промислових підприємств.
- В серпні дефіцит рахунку поточних операцій розширився до 1,0 млрд дол. США внаслідок зростання дефіциту торгівлі товарами.
- Економічне відновлення і зміни податкового законодавства призвели до зростання доходів Державного бюджету на 40,7% дпр в перші вісім місяців.
- Зростання наявного доходу сповільнилось до 3,4% дпр в другому кварталі.
- Рівень безробіття скоротився насамперед через демографічні зміни.
- Зростання ІСЦ надалі сповільнилось до 5,9% дпр у вересні.
- Міжнародні резерви НБУ значно скоротились внаслідок коливання курсів основних резервних валют та інтервенцій.
- Тема місяця: Бюджет-2012

№10 (132)
жовтень
2011

Населення: 45,6 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 28%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 8%
Інвестиції/ВВП: 19%
Експорт: Росія 25%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 22%, ЄС 35%

Політика: Віктор Янукович провів переговори з Росією та відвідав самміт Східного партнерства

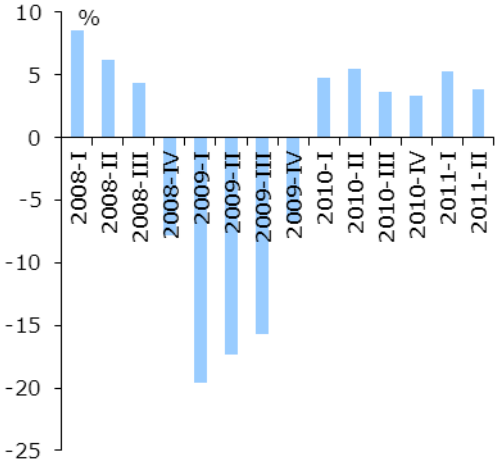
24 вересня Президент України Віктор Янукович відвідав Москву, де він провів переговори з Президентом Росії Дмитром Медведєвим і Прем'єр-міністром Володимиром Путіним, присвячені питанням постачання газу, участі України в Митному союзі Росії, Білорусії і Казахстану та іншим. За підсумками візиту не було повідомлено про конкретні результати переговорів, оскільки Україна та Росія стоять на різних позиціях щодо перегляду поточних газових контрактів. Проте, за словами Прем'єр-міністра Миколи Азарова, сторони домовилися про перегляд газових контрактів 2009 року за умови реструктуризації НАК Нафтогаз України і створення тристороннього консорціуму за участю компаній ЄС. Очікується, що Росія знизить ціну на газ для потреб двох типів споживачів в Україні: для бюджетних організацій і населення. Натомість Україна знизить ставку тарифу за транзит газу.

Самміт Східного партнерства, що проходив у Варшаві 29-30 вересня, не приніс істотних результатів для відносин Україна – ЄС. Хоча офіційна мета самміту полягала в проведенні аналізу досягнень Східного партнерства та перегляду зобов'язань ЄС перед своїми східними партнерами, ключовою темою переговорів з Президентом України Віктором Януковичем був арешт Юлії Тимошенко. Європейська сторона вкотре наголосила, що недотримання Україною демократичних цінностей та верховенства права буде перешкоджати прогресу у відносинах з ЄС. Зокрема, ратифікацію з боку ЄС Угоди про асоціацію, включаючи глибоку та всеохоплюючу зону вільної торгівлі, може бути відкладено на невизначений час.

Реальний сектор: Реальне зростання ВВП було підтримано вищим споживанням

ВВП: Держстат зберіг попередню оцінку зростання реального ВВП на 3,8% дпр в другому кварталі 2011 року, порівняно із 5,3% дпр в першому кварталі. З боку виробництва реальна валова додана вартість (ВДВ) в переробній промисловості зросла на 8,7% дпр. Це, більш за все, пов'язано із зростанням випуску в металургії, машинобудуванні та хімічній промисловості. Збільшення промислового виробництва стимулювало попит на транспорті послуги. В результаті, реальна ВДВ в транспорті та зв'язку зросла на 5,8% дпр. Очікується, що темпи зростання реальної ВДВ в

Динаміка реального ВВП

Джерело: Держстат

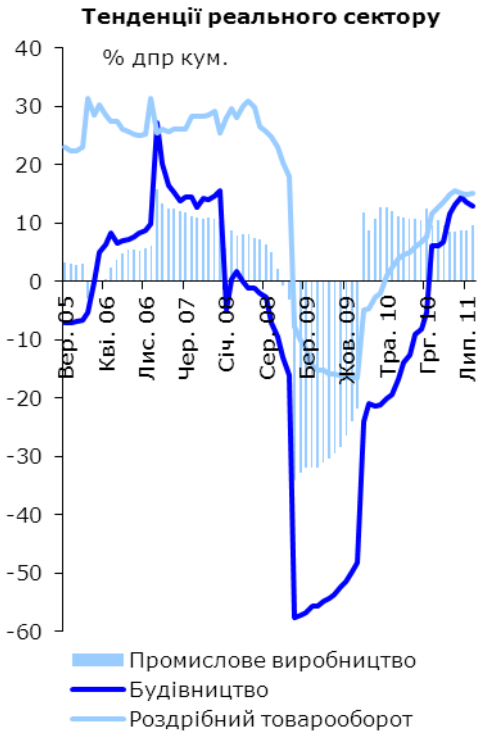
Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

сільському господарстві (1,1% дпр в другому кварталі) прискоряться в другому півріччі внаслідок гарного врожаю зернових. Реальна ВДВ в будівництві зросла на 21,7% дпр, але з дуже низької бази. ВДВ в будівництві в другому кварталі 2011 року становила в реальному вимірі 47% від ВДВ 2008 року.

З боку попиту зростання реального приватного кінцевого споживання на рівні 14,1% дпр зробило найбільший внесок в зростання ВВП. Також відбулось значне зростання інвестицій в машинобудування та комерційне будівництво (відповідно на 17,3% дпр та 29,8% дпр). Водночас, житлове будівництво значно скоротилось. Збільшення внутрішнього попиту було переважно задоволене більшими обсягами імпорту. Зокрема зростання імпорту становило 24,2% дпр в реальному виразі. Зростання реального експорту сповільнилось на 14,1 процентних пунктів до 4,9% дпр, що сигналізує про нестабільність попиту на основні категорії українського експорту.

Галузеві тенденції: Зростання випуску промислового виробництва дещо прискорився до 9,6% дпр в серпні порівняно із 8,7% дпр в липні. Зокрема виробництво в машинобудуванні зросло на 22,1% дпр на фоні вищого внутрішнього та зовнішнього попиту. Крім того зріс випуск іншої неметалевої продукції.

Темпи зростання вантажообороту сповільнились до 8,2% дпр в січні-серпні насамперед через зниження транзиту через трубопровід. Зростання будівництва надалі сповільнилось до 13,0% дпр, ймовірно, через ефект статистичної бази. Зростання в випуску в сільському господарстві стрімко пришвидшились до 10,5% дпр завдяки гарному врожаю зернових, що виріс на 21,0% дпр (на 1 вересня). Водночас випуск в тваринництві зріс на 2,8% дпр.

Джерело: Держстат

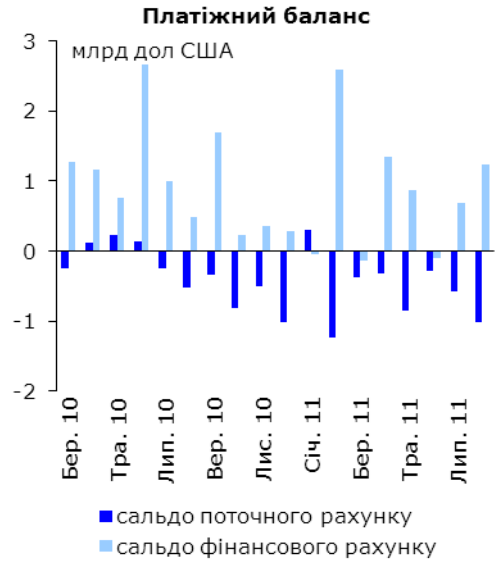
Галузеві новини: Підвищено тарифи на газ для промислових споживачів

Енергетика. В кінці вересня Національна комісія регулювання електроенергетики (НКРЕ) підвищила тарифи на газ для промислових споживачів, починаючи з 1 жовтня. Ціну було підвищено на 11,9% до 3382 грн за тисячу кубометрів (близько 424 дол. США). За словами Міністра Енергетики Юрія Бойка в четвертому кварталі 2011 року ціна російського газу для України досягне 398-402 дол. США за тисячу кубометрів, що на 13% вище порівняно з третім кварталом. Загалом тарифи на газ для промислових споживачів зросли на 54,6% дпр в порівнянні з 58,1% підвищенням закупівельної ціни на газ. З урахуванням ПДВ, цільової надбавки, тарифів на транспортування, розподіл і постачання природного газу кінцева роздрібна ціна для промислових споживачів становитиме близько 562 дол. США за тисячу кубометрів.

Разом з тим, рішення щодо підвищення тарифів на газ для теплогенеруючих компаній та населення так і не було прийнято. В результаті обсяг дорогого перехресного субсидування, що стягується з промислових споживачів, продовжив зростати, обмежуючи конкурентоспроможність українських виробників.

Приватизація. На кінець вересня надходження від приватизації досягли 11 млрд грн, що перевищує запланований рівень на 10%. Ця сума включає продаж Укртелекому за 10, 575 млрд грн. Крім того, продовжується підготовка до продажу підприємств енергетичного сектору. Кабінет Міністрів затвердив умови продажу 45% акцій Західенерго та 25% Київенерго. Держава обмежила коло учасників, заборонивши закордонним державним компаніям (із державною часткою понад 25%) змагатися за пакети обленерго. У 2011 та 2012 роках Уряд планує продати чотири теплогенеруючі та 14 регіональних енергорозподільчих компаній.

Проект Державного бюджету на 2012 рік передбачає надходження від приватизації на рівні 10 млрд грн. Додаткові надходження направлятимуться до Державного фонду регіонального розвитку. Отже, робота ФДМУ має бути

Джерело: попередні оцінки НБУ

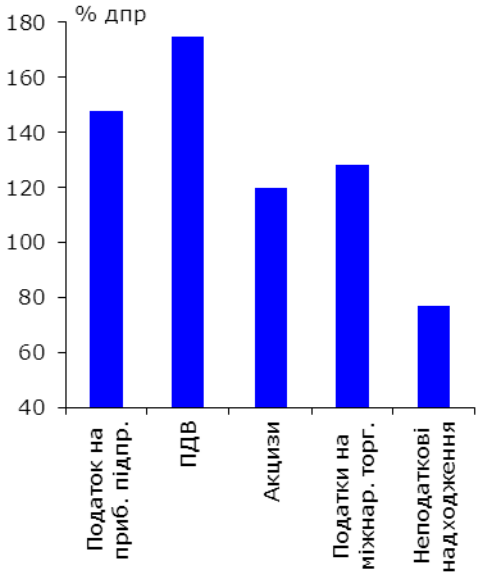
надзвичайно ефективною для забезпечення задекларованих надходжень, половину яких може забезпечити приватизація підприємств енергетичного сектору, а решту – продаж принаймні одного стратегічного підприємства.

Зовнішній сектор: Дефіцит поточного рахунку сягнув 1 млрд дол. США

В серпні дефіцит рахунку поточних операцій розширився до 1,0 млрд дол. США проти 0,6 млрд дол. США у липні, оскільки дефіцит торгівлі товарами досягнув 1,4 млрд дол. США. Прискорення темпів зростання експорту товарів до 35,8% дпр проти 26,6% дпр в липні відбулось переважно через низьку статистичну базу та покращення експорту зерна. Однак експорт товарів залишився нижчим, ніж у березні та червні. Імпорт товарів виріс на 33,7% дпр в серпні через вищий імпорт нафти і зростання імпорту продукції машинобудування (на 64% дпр). Експорт послуг залишався сезонно високим, але він компенсувався високим рівнем імпорту послуг і виплат доходів, що досягли 0,4 млрд дол. США.

Профіцит фінансового та капітального рахунку збільшився в серпні до 1,2 млрд дол. США з 0,7 млрд дол. США в липні, що відображає зростання притоку ПІІ до 0,9 млрд дол. США. ПІІ збільшились, оскільки власники найбільшого українського банку "Приватбанку" вирішили репатріювати частину офшорного капіталу на Україну, щоб змінити структуру власності банку. Також профіцит фінансового рахунку і дефіцит поточного рахунку, скоріш за все, були завищені, оскільки виплати за імпорт були значно меншими, ніж задекларований імпорт, як і в попередні місяці. Баланс фінансового рахунку знову підтримувався тимчасовими факторами.

Доходи Державного бюджету у січні-серпні 2011 року (до попереднього року)

Джерело: звіти Державного казначейства

Фіскальна політика: Дефіцит Державного бюджету залишився на низькому рівні

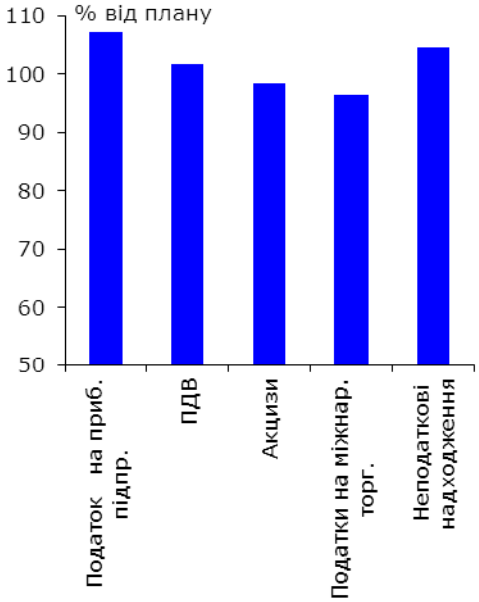
У січні-серпні доходи Державного бюджету (загальний і спеціальний фонд) продовжували зростати порівняно з минулим роком. Вони збільшились на 40,7% дпр до 202 млрд грн, передусім, завдяки низькій статистичній базі 2010 року. Крім того, близько 5,4 млрд грн з цих доходів були зібрані під час податкових перевірок. Також, за інформацією Рахункової палати, сума переплачених податків й зборів до Державного бюджету з початку року сягнула 17,4 млрд грн.

Надходження від податку на прибуток підприємств (ППП) зросли на 47,6% дпр. Це, в основному, пов'язано зі збільшенням прибутку приватних промислових компаній на фоні підвищення світових цін на їхню продукцію. Імовірно, доходи від ППП зростатимуть і надалі, зважаючи на заборону Державної податкової служби (ДПС) включати підприємствам збитки минулих періодів до витрат поточного періоду, що збільшить податкову базу цього податку. Також збільшились доходи від ПДВ (на 26,1% дпр) у зв'язку зі зростанням виробництва та імпорту. Водночас, сума відшкодування ПДВ залишилась на рівні минулого року (28,7 млрд грн). Крім того, доходи від рентних платежів та акцизів зросли внаслідок підвищення ставок. Неподаткові надходження знизилися на 22,9% дпр. Це, насамперед, пов'язано зі зміною бюджетної класифікації, а також нижчим, ніж попереднього року, прибутком НБУ, який перераховано до Державного бюджету.

Внаслідок вищих, ніж передбачалося, надходжень від основних джерел доходів (передусім, ПДВ, ППП та рентних платежів) перевиконання плану доходів загального фонду Державного бюджету склало 2,3%. Водночас, доходи від акцизного збору та податків на міжнародну торгівлю були нижчими, ніж планувалося.

Видатки загального фонду Державного бюджету склали 94,3% від плану, тоді як капітальні видатки становили лише 32,0% від річного плану. Дефіцит загального фонду Державного бюджету зменшився до 6,6 млрд грн порівняно з 9,0 млрд грн протягом перших семи місяців року.

Доходи Державного бюджету (загальний фонд) у січні-серпні 2011 року

Джерело: звіти Державного казначейства

Соціальна політика: Наявний доход зростає

Зростання реального наявного доходу сповільнилось до 3,4% дпр в другому кварталі 2011 року порівняно із 8,7% дпр в попередньому кварталі. Це насамперед пов'язано із вищими темами інфляції в квітні-червні. Зокрема номінальний наявний доход збільшився на 14,5% дпр, сповільнивши зростання порівняно із першим кварталом на 2,6 відсоткових пунктів.

Реальний доход від соціальної допомоги та поточний трансфертів скоротився на 1,4% дпр через стриману бюджетну політику. Доходи від заробітної плати зросли на 4,7% дпр в реальному вимірі та на 15,9% дпр в номінальному вимірі. Зростання, ймовірно, пояснюється адміністративним підвищенням мінімальної заробітної плати та покращенням фінансового стану підприємств. Водночас, борговий тягар скоротився порівняно із 2010 роком, що підтримало зростання реального приватного споживання.

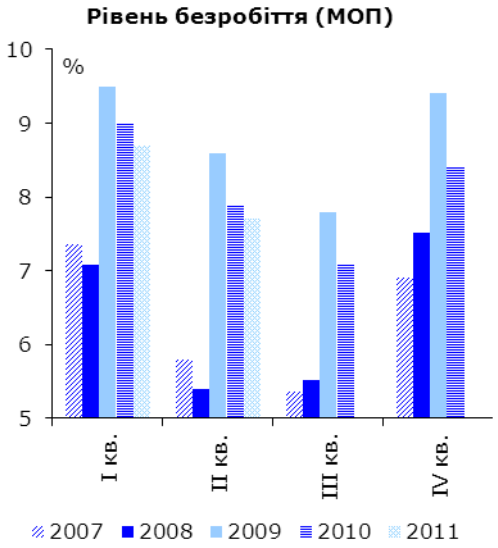
Джерело: Держстат

Ринок праці: Рівень безробіття незначно знизився

Рівень безробіття (методологія МОП) знизився до 7,7% від економічно-активного населення у віці 15-70 років порівняно із 8,7% в першому кварталі. Разом з тим, половина цього зниження пояснюється скороченням чисельності економічно-активного населення. Отже, деякі безробітні або ж перейшли до неактивності, або досягли 70 років. Водночас рівень безробіття залишився на 2 відсоткові пункти вищим за середні показники докризових років, що свідчить про все ще слабкий ринок праці. Отже, Україна має економічне зростання, як не супроводжується вищою зайнятістю, а забезпечується більшою продуктивністю.

Монетарна політика: Зростання ІСЦ досягло рекордно низького рівня

У вересні зростання ІСЦ сповільнилось до 5,9% дпр, рівня який не спостерігався з 2002 року. Гарний урожай фруктів і овочів та недоліки статистичної методології дозволили Держстату прозвітувати про падіння цін на овочі на 40,3% дпр і цін на фрукти – на 3,3% дпр. За останні три місяці фрукти і овочі були визначальним фактором сповільнення зростання ІСЦ з 11,6% дпр в червні. Базова інфляція, що виключає коливання цін на не перероблені харчові продукти, енергію, та товари, що підлягають державному ціновому регулюванню, сповільнилась лише до 8,1% дпр.

Джерело: Держстат

Ліквідність банків залишалась обмеженою, а міжбанківські процентні ставки високими у вересні. Середні процентні ставки були близькими до рівня серпня. НБУ вилучив ліквідність з банківського сектора через продаж іноземної валюти. НБУ частково компенсував вплив інтервенцій через подальше зменшення обсягів депозитних сертифікатів в обертанні, невелике збільшення кредитів рефінансування банкам та збільшення портфелю державних облігацій. Уряд також забезпечив банківський сектор ліквідністю через зменшення коштів на рахунках в НБУ. За даними представників Казначейства, залишки на рахунках Держказначейства зменшились до рівня близького до 20 млрд грн з 33 млрд грн в кінці серпня.

Фінансові ринки: Інтервенції НБУ збільшились у вересні

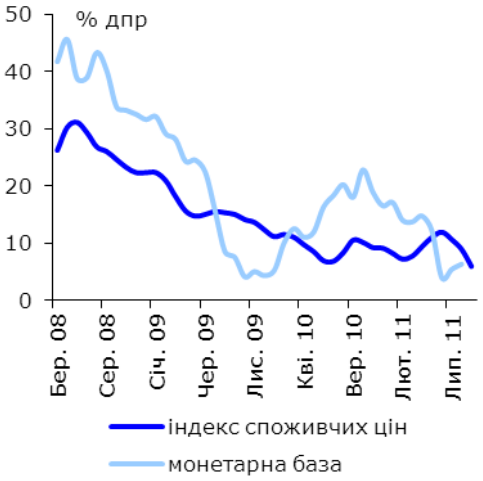
Обмінний курс. У вересні міжбанківський валютний курс залишався стабільним на рівні 8,00 грн за дол. США. Однак готівковий курс поступово збільшувався і досягнув 8,04 грн за дол. США при продажу доларів банками. Попит на долари США на міжбанківському ринку збільшився до 15,0 млрд дол. США проти 11,2 млрд дол. США в серпні, але пропозиція не зазнала відповідного збільшення. В результаті НБУ був змушений продати іноземної валюти на 2,6 млрд. дол. США, щоб підтримати валютний курс.

Міжнародні резерви НБУ впали до 34,95 млрд дол. США з 38,2 млрд дол. США через кілька факторів. По-перше, відбулись коливання обмінного курсу долара США до євро та

австралійського долара. По-друге, мало місце падіння цін на державні облігації країн-членів ЄС. Крім того, резерви знизились через проведення інтервенцій на міжбанківському ринку. За оцінками ІЕД НБУ має до 10 млрд. євро і щонайменше 1,5 млрд. австралійських доларів в міжнародних резервах. Курсові втрати за цими складовими резервів можуть сягнути 1,3 млрд дол. США у вересні. Водночас, чисті інтервенції НБУ для підтримки валютного курсу становили 2,0 млрд. дол. США.

Державний борг. У вересні, як і протягом кількох попередніх місяців, більшість аукціонів з продажу ОВДП на первинному ринку були скасовані через розбіжність очікувань ринку та Міністерства фінансів. Уряду вдалося розмістити облігації лише на суму 165,5 млн грн із доходністю 10,0% річних. Головною причиною зменшення попиту було небажання Міністерства фінансів підвищувати відсоткові ставки за облігаціями. Низький рівень ліквідності банківського сектора й значне скорочення нерезидентами портфелю облігацій у національній валюті лише погіршило ситуацію. Інвестори (перш за все, Фонд гарантування вкладів фізичних осіб) були найбільш зацікавлені у трирічних облігаціях, які становили 100% від загального обсягу випуску. У вересні Україна мала здійснити найбільші в цьому році виплати з погашення ОВДП та сплати відсотків за борговими зобов'язаннями (8,2 млрд грн). Оскільки Міністерство фінансів майже не рефінансував жоден з випусків платежі за внутрішнім боргом були профінансовані за рахунок накопичених раніше коштів. Відповідно до графіку платежів у жовтні-грудні необхідно буде сплатити 8,6 млрд грн.

Динаміка монетарної бази та індекса споживчих цін

Джерело: Держстат, НБУ

Наприкінці вересня, уряд запровадив новий фінансовий інструмент, що дозволяє знизити валютні ризики при придбанні державних облігацій. Зокрема, Кабінет Міністрів ухвалив постанову, якою визначив умови для випуску нових облігацій у національній валюті, при погашенні яких буде враховуватися зміна курсу гривні до долара. Облігації будуть номіновані у гривні з терміном погашення від одного до п'яти років і виплатою купону щопівроку. Індексація номінальної вартості облігації здійснюватиметься на дату її погашення відповідно до зміни обмінного курсу. Водночас, купонні виплати не будуть індексуватися.

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) надав Укргідроенерго 15-річний кредит під державні гарантії на суму 200 млн євро. Кошти будуть витрачені на модернізацію 28 гідроагрегатів на шести ГЕС на Дніпрі. Кредит надається в рамках великого проекту, що передбачає фінансування також з боку Європейського інвестиційного банку (ЄІБ).

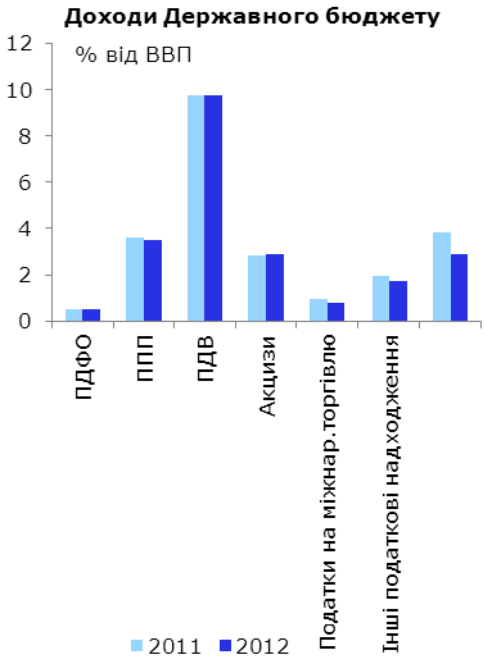
Тема місяця: Бюджет – 2012

Проект Державного бюджету на 2012 рік: зберігається невизначеність

Олександра Бетлій

Уряд вчасно подав до Верховної Ради проект закону про державний бюджет на 2012 рік. Бюджетні параметри ґрунтуються на реалістичному макроекономічному прогнозі, який було розроблено на припущенні сприятливого розвитку світової економіки. За цим сценарієм економіки розвинутих країн повільно зростатимуть, але не зазнають рецесії.

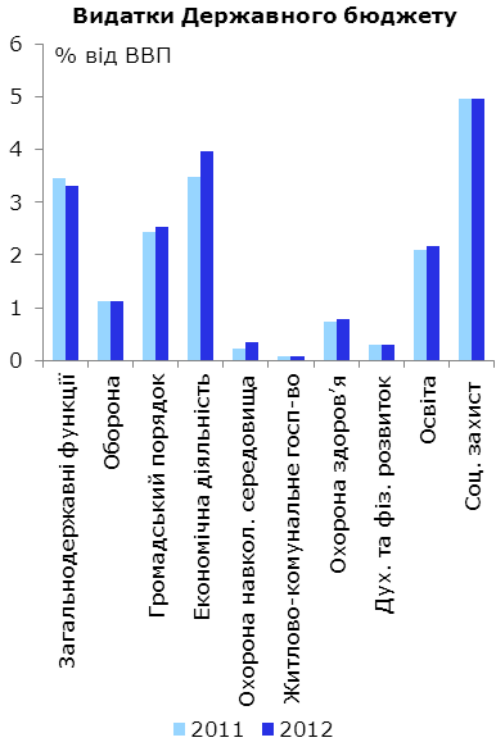
Доходи: Проект бюджету передбачає доходи Державного бюджету на рівні 338 млрд грн, що на 10,1% вище за цьогорічний план (який включає зміни, внесені Верховною Радою, та корегування Міністерства Фінансів). Частка ВВП, яка перерозподіляється через державний бюджет за оцінкою скоротиться до 22,4%. Оскільки не передбачається змін податкового законодавства, структура доходів значно не зміниться наступного року. Зростання доходів пояснюватиметься економічним відновленням, що сприятиме покращенню фінансового стану підприємств та заробітних плат. Вищий імпорт стимулюватиме зростання чистих надходжень від ПДВ, акцизів та ввізних мит. Разом з тим, уряд, можливо, недооцінив обсяг експорту на 2012 рік, і, в результаті, має дещо занижений план по відшкодуванню ПДВ.

Джерело: Державний бюджет на 2011 рік, Проект Державного бюджету на 2012 рік

Дефіцит: Видатки Державного бюджету за планом зростуть на 7,9% внаслідок зниження дефіциту до 24,1 млрд грн. В цілому дефіцит Державного бюджету заплановано на рівні 1,6% від ВВП, порівняно із 2,9% від ВВП на 2011 рік. Дефіцит сектору державного управління оцінено на рівні 2,5% від ВВП, що відповідає показнику, визначеному в угоді стенд-бай. Зокрема, дефіцит Нафтогазу планується у 0,8% від ВВП і буде традиційно фінансуватись за рахунок спеціального випуску ОВДП. Додатковий дефіцит пояснюється капіталізацією двох державних компаній (Укренерго, Укргідро). Водночас існують ризики зростання дефіциту понад визначені обсяги. Дефіцит Державного бюджету передбачається фінансувати за рахунок зовнішніх запозичень та приватизації.

Видатки: Видатки Державного бюджету на соціальний захист скоротяться на 11,8%, оскільки уряд планує значно скоротити дефіцит Пенсійного фонду на 15,6 млрд грн до 2,2 млрд грн. За оцінкою стрімке зниження пояснюватиметься помірним зростанням соціальних стандартів, розширення бази сплати внесків, а також впровадженням пенсійної реформи. Разом з тим, такий прогноз, ймовірно, є занадто оптимістичним. В результаті Державну Казначейству, напевно, доведеться надавати Фонду короткострокові позики для покриття розривів ліквідності, що вже стало традиційною практикою в Україні. Інші статті видатків на соціальний захист зростатимуть з метою профінансувати вищі соціальні стандарти та більше покриття житлово-комунальними субсидіями.

Джерело: Державний бюджет на 2011 рік, Проект Державного бюджету на 2012 рік

Номінальні видатки Державного бюджету на інші функції будуть зростати. Зокрема вищі видатки частково пояснюватимуться підвищенням заробітної плати та збільшенням сум комунальних платежів. Водночас здається, що грошове забезпечення військових зросте більше, ніж заробітні плати працівникам в таких бюджетних сферах, як освіта та охорона здоров'я. Це досить спірна стратегія, зважаючи на відсутність реформ в армії.

Видатки бюджету на загальнодержавні функції зростуть через збільшення видатків на обслуговування боргу на 7,0 млрд грн до 30,0 млрд грн (або 2,0% від ВВП). Додаткові 0,9 млрд грн буде спрямовано на проведення перепису населення, який було відкладено з 2011 року. Видатки на економічну діяльність зростуть на 15,8%. Фінансування державної допомоги найперше припадатиме на сільське господарство та вугільну промисловість. Ці видатки, більш за все, залишатимуться неефективними,

оскільки так і не було ухвалено спеціальний закон про державну допомогу, що б забезпечило прозорість та справедливість державної підтримки.

В цілому, у 2012 році планується спрямувати 56,9% сукупних видатків Зведеного бюджету на фінансування функцій, які відносяться до розвитку людського капіталу (освіта, охорона здоров'я, духовний і фізичний розвиток) та соціальний захист, що на 1,0 відсотковий пункт більше, ніж у 2012 році.

Соціальні стандарти: В законопроекті передбачено підвищення соціальних стандартів, включаючи мінімальну заробітну плату, що стимулюватиме зростання доходів домогосподарств у 2012 році. Зокрема мінімальна пенсія зросте на 10,0% в середньому за різ, тоді як мінімальну зарплату буде підвищено на 14,2%. Отже, соціальні стандарти, більш за все, зростуть в реальному вимірі, якщо уряду вдасться утримати інфляцію на прогнозованому рівні 7,9% (грудень до грудня).

Уряд збільшить також соціальний захист малозабезпечених сімей. Розмір та покриття допомогою малозабезпеченим сім'ям зросте внаслідок вищого рівня забезпечення прожиткового мінімуму. Він зросте на 17,3% в середньому для осіб, які втратили працездатність, та на 14,2% для працездатних осіб.

***

В цілому можна виділити як позитивні, так і негативні сторони проекту закону про Державний бюджет. Бюджетні показники ґрунтуються на реалістичному макроекономічному прогнозі за припущення, що ситуація в світовій економіці значно не погіршиться. Уряд спробував бути обережним в питаннях підвищення соціальних стандартів з метою обмежити зростання заробітних плат в бюджетній сфері та дефіциту Пенсійного фонду. Водночас, збільшення видатків на економічну діяльність може розширити можливості до зловживань та корупції і залишиться неефективним в умовах відсутності чіткого закону про державну допомогу.

Разом з тим, неспроможність США та ЄС досягнути стійкості державного боргу або більший, ніж очікується, вплив на економічне зростання від заходів обмеження бюджетних видатків вбачається основним ризиком прогнозу. Значна частка постійних (поточних) видатків зробить надзвичайно важким завданням секвестрування бюджету в Україні.

Економічні Тенденції		IIIкв10	IVкв10	Iкв11	IIкв11	Січ.	Лют.	Бер.	Квіт.	Тра.	Чер.	Лип.	Сер.	Сер.
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	-1,3	-1,0	5,3	3,2	5,3	5,0	5,3	4,0	3,5	3,2	9,1	10,5	…
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	10,8	11,0	9,7	8,7	9,7	10,5	9,7	8,5	8,5	8,7	8,7	8,9	…
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	-12,6	-5,4	6,8	14,5	6,1	6,1	6,8	11,6	13,2	14,5	13,6	13,0	…
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	5,1	7,6	13,5	15,2	11,7	12,7	13,5	14,9	15,5	15,2	15,0	15,2	…
Середня заробітна плата	грн.	2332	2407	2389	2605	2297	2338	2531	2533	2573	2708	2749	2694	…
ІСЦ	% дпр	10,5	9,1	7,7	11,9	8,2	7,2	7,7	9,4	11,0	11,9	10,6	8,9	5,9
ІВЦ	% дпр	19,2	18,7	20,3	20,0	18,0	21,4	20,3	20,8	18,8	20,0	20,3	19,9	21,3
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	28,6	27,7	40,5	42,5	53,6	46,8	49,2	44,4	43,9	42,5	40,0	39,7	…
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	28,2	30,1	52,8	50,8	54,4	64,1	58,5	52,3	52,5	50,8	46,7	46,1	…
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-4,8	-8,4	-3,0	-5,5	-0,4	-2,1	-3,1	-3,8	-4,6[e]	-5,5	-6,7	-7,8	…
Поточний рахунок, на кінець періоду**	млрд. дол. США	-0,5	-2,9	-1,3	-2,9	0,3	-0,9	-1,3	-1,6	-2,5	-2,9	-3,3	-4,5	…
Поточний рахунок (кум.)	% ВВП	-0,5	-2,1	-3,8	-4,0	x	x	x	x	x	x	x	x	…
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	34,7	34,6	36,4	37,6	35,1	36,7	36,4	38,4	37,9	37,6	37,8	38,2	35,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	18,0	15,8	13,7	3,9	17,1	14,0	13,7	14,7	12,1	3,9	5,4	8,8	…
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.	% річних	13,0	13,6	13,3	13,5	13,6	12,9	13,3	13,0	13,4	14,0	13,9	14,9	…
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	7,90	7,96	7,95	7,98	7,95	7,95	7,97	7,97	7,98	7,99	7,99	7,99	8,00
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,90	7,93	7,94	7,97	7,95	7,94	7,94	7,96	7,97	7,97	7,97	7,97	7,97
Обмінний курс, середній	євро	10,18	10,79	10,85	11,48	10,62	10,83	11,10	11,49	11,48	11,47	11,38	11,42	11,01

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки,
* Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: Держкомстат), квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	914,7	1095,0
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,4	138,0
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,1	-15,1	4,2
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1	-21,9	11,2
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,0
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8	-36,7	27,1
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6	-43,1	29,3
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9	-1,9	-2,9
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2	-1,7	-1,7
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9	4,5	5,7
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-5,9
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	39,5
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,3
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		IV 08	I 09	II 09	III 09	IV 09	I 10	II 10	III 10	IV 10	I 11	II 11
ВВП	млрд. грн.	244,1	189,0	214,1	250,3	259,9	219,4	260,2	304,7	310,3	263,6	316,5
Реальний ВВП	% дпр	-7,8	-19,6	-17,3	-15,7	-6,7	4,8	5,5	3,6	3,3	5,3	3,8
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	4,7	-14,5	-14,5	-14,3	-16,2	1,2	7,8	9,4	9,0	12,7	14,1
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	7,4	0,2	-1,6	-4,3	-3,7	4,1	-1,9	3,7	5,0	0,1	-0,4
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	-23,1	-58,0	-55,9	-53,2	-33,7	-7,5	-1,2	12,6	10,6	4,5	8,6
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	-13,2	-22,2	-34,1	-30,9	6,9	-0,2	10,8	2,6	4,9	19,0	4,9
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	-11,8	-37,4	-52,3	-47,6	-11,1	-7,8	16,7	20,2	14,3	39,3	24,2
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	19,2	-1,1	3,4	2,2	-11,6	4,9	0,1	-3,3	0,3	5,8	1,1
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	-27,0	-33,7	-26,1	-25,6	6,5	14,4	16,1	12,5	15,0	12,9	8,7
Будівництво (реальна)*	% дпр	-39,5	-54,2	-42,7	-43,6	-32,8	-12,4	-8,7	7,4	1,3	7,8	21,7
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	-6,2	-15,6	-15,7	-22,0	-16,4	1,1	-1,6	1,7	0,3	9,7	1,6
Транспорт (реальна)*	% дпр	-0,3	-13,4	-9,2	-5,7	-0,4	5,5	6,8	5,2	3,0	4,4	5,8
Платіжний баланс												
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-3,7	-0,6	-0,2	-0,1	-0,9	0,0	0,5	-1,0	-2,5	-1,3	-1,6
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-9,4	-2,6	-0,6	-0,2	-2,7	-0,1	1,6	-2,5	-6,4	-3,8	-4,1
Баланс товарів	млн. дол. США	-3562	-882	-622	-1396	-1407	-1236	-697	-2870	-3585	-2880	-2320
Баланс послуг	млн. дол. США	15	116	432	1256	550	930	1115	1536	823	855	1047
Поточні трансферти	млн. дол. США	723	632	667	640	722	608	728	797	842	1034	866
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1058	883	1279	1210	1282	923	1196	1470	2170	882	2284
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	-967	-350	-351	-2286	1428	-307	804	2532	1288	1163	1841
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	31,5	25,4	27,3	28,2	26,5	25,1	29,5	34,7	34,6	36,4	37,6
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	6,49	8,09	7,76	7,99	8,06	8,00	7,91	7,90	7,96	7,95	7,98
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	6,21	7,70	7,66	7,82	7,99	7,99	7,91	7,90	7,93	7,94	7,97
Бюджет												
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	31,6	35.9	30,6	25,5	36,0	30,6	30,0	23,0	32,0	32,0	29,5
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,9	5.3	5,3	4,4	4,7	4,9	4,8	4,3	4,8	4,9	4,7
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	6,3	4.0	3,3	3,7	3,6	4,3	3,0	3,4	4,2	4,4	4,5
Податок на додану вартість	% від ВВП	7,8	12.1	8,3	6,4	11,0	9,7	9,7	8,4	9,8	7,4	12,6
Акцизні збори	% від ВВП	1,4	2.0	2,3	2,5	2,6	2,4	2,9	2,5	2,5	2,1	3,0
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	41,2	35.4	36,6	29,6	34,5	32,7	38,2	30,0	37,2	32,1	32,6
Поточні видатки	% від ВВП	33,8	34.5	34,9	27,0	31,4	32,1	36,9	26,3	32,5	30,8	30,2
Капітальні видатки	% від ВВП	7,4	0.9	1,7	2,6	3,1	0,6	1,4	3,7	4,7	1,2	2,3
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-10,3	0.0	-6,2	-4,5	1,1	-2,0	-7,9	-7,4	-5,6	-0,3	-3,3
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,0	0.0	0,2	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,4	3,1
Ринок праці												
Середня зарплата (реальна)	% дпр	0,5	-11,7	-8,6	-10,7	-5,7	3,3	8,7	12,3	11,4	11,1	5,5
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	2,7	-10,8	-6,9	-8,6	-7,6	3,7	11,8	11,0	14,7	8,7	3,4
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	7,5	9,5	9,1	8,6	8,8	9,0	8,5	8,1	8,1	8,7	8,2
Банківський сектор												
Грошовий агрегат М0	% дпр	39,3	33,9	22,8	11,5	1,5	5,4	9,9	17,4	16,5	15,7	11,5
Грошовий агрегат М2	% дпр	31,0	12,0	5,3	-1,4	-5,4	6,9	13,2	21,6	23,1	25,5	22,0
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	7,5	-10,9	-16,1	-25,4	-8,5	7,1	20,1	38,6	41,4	43,3	26,0
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	66,3	31,8	33,0	39,2	4,7	22,8	21,5	17,7	16,9	19,7	21,0
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	40,4	27,6	27,8	25,2	16,9	13,6	8,3	6,0	11,2	16,0	18,5
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	103,6	70,8	48,7	32,4	-15,2	-13,7	-10,5	-13,2	-8,3	-2,1	0,9
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	73,3	50,8	37,3	29,9	-3,8	-3,9	-2,8	0,6	-0,5	5,0	6,3
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	69,8	69,9	68,2	67,3	68,1	68,5	68,9	67,5	66,3	67,2	66,6
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	21,6	26,2	19,1	17,5	19,8	17,3	15,0	13,0	15,0	13,1	13,5
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	11,9	9,6	9,6	10,0	10,1	10,9	11,1	10,3	10,1	10,2	9,8

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, розроблений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.